

III. ΑΝΑΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΤΑΓΗ ΣΤΟΥΣ ΟΘΩΜΑΝΟΥΣ

Η Άλωση της Πόλης (σελ. 67-68)

Τι μελετώ σε αυτή την ενότητα:

1. Πολιορκία και Άλωση της Πόλης (1453)

- Αντίπαλοι ηγέτες
- Γεγονότα

2. Συνέπειες της Άλωσης για τον Ελληνισμό και την Ευρώπη

3. Αποτίμηση της πνευματικής κληρονομιάς του Βυζαντίου

Η πολιορκία και η Άλωση της Κωνσταντινούπολης

1261 Ανάκτηση Κων/πολης από τους Λατίνους

1400

1430 Κατάληψη Ιωαννίνων και Θεσσαλονίκης από Μουράτ Β'

1451-1453 Ανέγερση κάστρου Ρούμελης από Μωάμεθ Β' Πορθητή

6 Απριλίου 1453 έναρξη πολιορκίας Κων/πολης από Μωάμεθ Β' Πορθητή

29 Μαΐου 1453 Άλωση Κωνσταντινούπολης από Οθωμανούς

η Κωνσταντινούπολη γίνεται η νέα πρωτεύουσα των Οθωμανών

1500

1. Πολιορκία και Άλωση της Πόλης

- Προετοιμασία της πολιορκίας - ενέργειες των Οθωμανών

Μετά την ήττα από τους Μογγόλους στη Μάχη της Άγκυρας, ο Σουλτάνος Μουράτ Β' οργάνωσε τους Οθωμανούς, κατέλαβε τα Ιωάννινα και τη Θεσσαλονίκη και τη Βάρνα της Βουλγαρίας → προετοιμάζεται η πολιορκία της Κωνσταντινούπολης.

➤ Πολιορκία της Κωνσταντινούπολης

1451: ο διάδοχος του Μουράτ Β', γιος του, **Μωάμεθ Β' Πορθητής** γίνεται ο σουλτάνος του οθωμανικού κράτους. Πριν αρχίσει την πολιορκία της Κωνσταντινούπολης, έκτισε στην ευρωπαϊκή ακτή του Βοσπόρου το **φρούριο της Ρούμελης**, για να **εμποδίσει τον ανεφοδιασμό της Κωνσταντινούπολης με τρόφιμα** και να εξαντλήσει τους υπερασπιστές της Πόλης.

Στη συνέχεια στρέφεται εναντίον της Κωνσταντινούπολης και αρχίζει την πολιορκία της. Η πολιορκία θα διαρκέσει **54 ημέρες**, από τις 6 Απριλίου μέχρι την **29^η Μαΐου 1453**.

➤ Η Άλωση της Πόλης

Πότε: 29 Μαΐου 1453

Αντίπαλοι ηγέτες: Μωάμεθ Β' Πορθητής (Οθωμανοί) εναντίον Κωνσταντίνου ΙΑ' Παλαιολόγου (Βυζαντινοί)

Γεγονότα: 1. Ο Κωνσταντίνος ΙΑ' Παλαιολόγος απέρριψε ηρωικά την πρόταση του Μωάμεθ Β' να του παραδώσει την Πόλη.

2. Μετά από σφοδρούς βομβαρδισμούς και συνεχείς επιθέσεις, οι γενίτσαροι μπήκαν στην Πόλη.

3. Ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος ΙΑ' Παλαιολόγος έπεσε γενναία στο πεδίο της μάχης.

4. Οι σφαγές και οι λεηλασίες της Πόλης διήρκεσαν τρεις ημέρες.

5. Μόλις ο Μωάμεθ Β' μπήκε στην Πόλη, προσευχήθηκε στην Αγία Σοφία και ανήγγειλε ότι πλέον πρωτεύουσα του κράτους του θα είναι η Κωνσταντινούπολη.

Λόγοι ήττας των Βυζαντινών: 1. Οι Βυζαντινοί διέθεταν ελάχιστες δυνάμεις και είχαν επισιτιστικό πρόβλημα (=ανεφοδιασμός σε τρόφιμα).

2. Οι Τούρκοι είχαν συντριπτική υπεροχή σε στρατό και πανίσχυρο οπλισμό.

3. Οι Βυζαντινοί δεν βοηθήθηκαν από τα χριστιανικά κράτη και πολέμησαν μόνοι τους στον άνισο πόλεμο με τους Οθωμανούς.

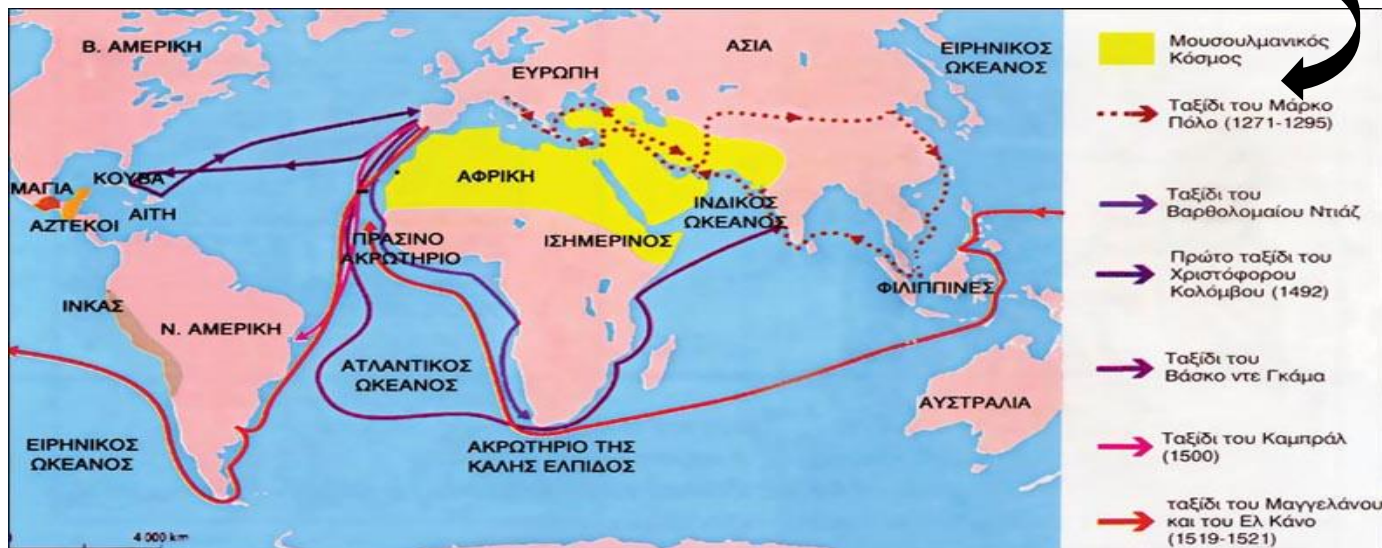
Ελένη Θεολόγου, φιλόλογος

2. Συνέπειες της Άλωσης για τον Ελληνισμό και την Ευρώπη

α. Οι Έλληνες αρχικά απελπίστηκαν και θρηνούσαν την άλωση της Πόλης. Σύντομα, όμως, άρχισαν να ελπίζουν στην **Ανάσταση του Γένους**.

β. Οι **Βυζαντινοί λόγιοι** (μορφωμένοι) πήγαν στη **Δύση**, κυρίως στην Ιταλία, μεταφέροντας μαζί τους το πνεύμα του **αρχαίου και του βυζαντινού πολιτισμού**.

γ. Οι **Οθωμανοί έκλεισαν τους δρόμους της Ανατολής για το εμπόριο των Ευρωπαίων**, με αποτέλεσμα οι Ευρωπαίοι να αναζητήσουν **νέους εμπορικούς δρόμους στον Ατλαντικό ωκεανό και να κάνουν μεγάλες γεωγραφικές ανακαλύψεις** (π.χ. Αμερική το 1492).

3. Αποτίμηση της πνευματικής κληρονομιάς του Βυζαντίου

1. Οι **Ρώσοι** θεώρησαν ότι είναι οι κληρονόμοι και συνεχιστές του Βυζαντίου, έτσι ονόμασαν τη **Μόσχα Τρίτη Ρώμη**.

2. Οι **Ορθόδοξοι βαλκανικοί λαοί** επηρεάστηκαν βαθιά από τον βυζαντινό πολιτισμό.

3. Η βυζαντινή αυτοκρατορία **διέσωσε τον ευρωπαϊκό πολιτισμό** αποκρούοντας τους **Άραβες** και εμποδίζοντας την προέλασή τους στην Ευρώπη από την Ανατολή.

4. Το Βυζάντιο ανέπτυξε **μεγάλη και πρωτότυπη τέχνη** που επηρέασε Ανατολή και Δύση.

5. Το Βυζάντιο διαφύλαξε και μετέδωσε την **κλασική κληρονομιά** (έργα αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων) και τη **ρωμαϊκή νομική παράδοση**.

6. Το Βυζάντιο ανέπτυξε **νέα γραμματειακά είδη** (π.χ. χρονογραφία), τις **θετικές επιστήμες** (π.χ. μαθηματικά, αστρονομία), την **κρατική οργάνωση**, τη **θρησκευτική μουσική** και τις **ανθρωπιστικές σπουδές**.

Τα **εθνόσημα της Σερβίας (πάνω)** και της **Ρωσίας (κάτω)** με τον **βυζαντινό δικέφαλο αετό**

Ελένη Θεολόγου, φιλόλογος